

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
ETAPA PE SECTOR – 16 ianuarie 2016
CLASA A XI-A
Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Nu se permit mottourile.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte.

Citește, cu atenție, fragmentele de mai jos.

Chemat-au Dumitrașco-vodă de câteva ori să vie în țară pe Buhuș hatmanul, fiind om harnic la oștire și trebuitor la acee vreme. Dar el, vădzind vremili neașădzate în Moldova și fiind și bolnav, n-au vrut să vie. Care i s-au tâmplat așeș și moartea acolo, în sat în Ruși.

Iar Dumitrașco-vodă, vădzind că nu va să vie, au căutat în pizmă ș-au ales un boieru care era mai sărac și mai prost, anume Zosen Bașotă. Măcar că era de neam vechiu, dar nu era harnic de acee boierie la celi vremi, nice el n-avè acee nedejde, nice în gând nu gândiè. Așe fârâ veste din târgu l-au luat și l-au dus la curte de l-au îmbrăcat cu căftan, de l-au pus hatman.

Dumitrașco-vodă era un om bătrân, grec țarigrădean de neamul lui, de Catacozonești. Și mai nainte vreme fusesă visternic mare și-n Țara Muntenească, la Gligori-vodă. Și era om nestătător la voroavi, tâlpiz, amăgitor, geambaș de cei de la Fener din Țarigrad. Și dup-aceste, după toate, era bătrân și curvar. Doamna lui era la Țarigrad, iar el aice își luasă o fată a unei rachierite de pe Podul Vechiu, anume Arhipoaie, care o chema Anița, țiitoare, de o purta în vedeață între toată boierimea, de-o ținè în brați, de-o săruta și o purta cu sălbi de galbeni și cu haine de șahmarand, cu șlic de sobol și cu multe odoară împodobită. Și era tânără și frumoasă și plină de suleiman, ca o fată de rachierită. Și o triimite cu carăta domnească, cu siimeni și cu vornici și cu comiși dzuoa amidzidze mari pe uliți, la feridui și pe la mănăstiri și pe la vii, în primblări. Și făcè și pe boieri de-ș triimite giupânesăle cu dânsa. Și după ce viniè de la primblări, triimite giupânesilor daruri, canavețe, bilacoase, căce i-au făcut cinstea de-au mârșu cu dânsa în primblare. Și după ce s-au mazilit, au luat-o cu dânsul ș-au dus-o în Țarigrad cu dânsul ș-au măritat-o dup-o slugă a lui, după un grec. Căutați, frați iubiți cetitori, de videți ce este omenia și curvia grecească! Că el, de bătrân, dinți în gură n-avè. Dimineața îi incliè de-i punè în gură, iar sara îi desclie cu încrop și-i punè pe masă. Carne în toate posturile cu turcii depreună mânca. Oh! oh! oh! săracă țară a Moldovei, ce nărocire de stăpâni c-aceștia ai avut! Ce sorți de viață ț-au cădzut! Cum au mai rămas om trăitor în tine, de mare mirare este, cu atâtea spurcăciuni de obiceiuri ce să trag până astădzi în tine, Moldovă! Și din vreme în vreme tot s-au mai adaos spurcateli de obiceiuri, carei mai înainte s-or pomeni cineș la rândul lor.

Tâmplatu-s-au de-au găsit câțiva mii de galbeni acolo în mănăstire în Râșca, puși de titori pentru treaba mănăstirei. Și i-au luat toți și nemic n-au lăsat mănăstirei de schivernisală, sau să tocmească ceva, fiind mănăstirea săracă.

Așjdere ficiorii lui Chiriac Sturdzii vornicului, Ion și cu Sandul, care acel Ion au agiunsu mai pe urmă și vornic mare la alți domni. Acești boieri pârâè pe o mașteha a lor la Dumitrașco-Vodă, dzicându că ar fi rămas mulți bani de la tatul lor Chiriac Sturdze, și lor nu va mașteha lor să le facă parte. Deci Dumitrașco-Vodă, cu meștersugurili lui, au aflat unde era banii și au triimis și i-au luat toți și nemică nu le-au mai dat acestor boieri, nici lor, nici maștihăi lor. Și după ce s-au mazilit Dumitrașco-vodă, s-au dus mașteha acestor boieri, vorniceasa lui Chiriac Sturdzii, la Țarigrad, de au zăbăvit giumătate de an și ș-au aprinsu rogojini în cap, de l-au pârât la împăratul pe Dumitrașco-vodă. Și nemică n-au putut face, să isprăvască ceva. Și au mâncat banii toți Dumitrașco-vodă.

Iară boierilor celor mari le arăta dragoste și cinste, că nici pre mult n-au domnit a doa domnie, nici vremile nu-i slujîe. Ce nu avè într-alt chip cum face, ce numai îi căuta să le arăte dragoste, că nu-i da mâna într-alt chip să facă.

(Ion Neculce, **Letopisețul Țării Moldovei**, cap. X)

B.

Episodul 73 NOUL DOMN

Mai la începuturile acestei povestiri, când și condeiu nostru șovăia, neștiind cu ce ochi va privi Măritul Cetitor osârdia de față și când însuși Măritul Cetitor sta pe gânduri, neștiind cu ce ochi să se uite, pomenit-am că preacuvioșii călugări Metodi și Ionăvuș se întorceau de la Râm cu o misiune tainică încredințată lor de Barzovie-Vodă. Însă Istoria, această carte pe care și analfabeții o pot citi, a făcut ca între timp, printr-un proces dialectic numit mazilire, Barzovie-Vodă să fie schimbat, iar în locul lui să fie înscăunat cu mare fală, cu surle și trâmbițe, cu țipete și răcnete, Sima-Vodă cel Bătrân, om care nu știa scrisul și cititul, dar care cunoaștea ca nimeni altul fumăritul și pescuitul.

Mazilirea domnilor – grija cărturarilor. Căci foarte îngrijați de felul cum îi va primi noul domn erau Metodi și Ionăvuș. Va înțelege el oare marea și nu îndeajuns de îndeplinită lor misiune de alianță cu creștinătatea italică, cu atât mai mult cu cât misiunea pusă la cale de Barzovie, iar el, Sima-Vodă, părea extrem de credincios turcilor? Cei doi călugări nu-și puteau da seama și de aceea pășeau neliniștiți, cu inima mică, spre Curte.

Sima-Vodă cel Bătrân era un om nu mare de stat, însă era un mare om de stat. Era foarte bătrân, avea peste 80 de primăveri, plus câteva ierni petrecute în Buceag, ca ostatic al tătarilor. Bătrânețea și timpul petrecut la Țarigrad în calitate oficială de capuchehaie, când trebuia să stea cu ochii în patru să nu-și piardă capul, îl făcuseră să-și piardă vederea la un ochi, dar nimeni nu știa exact la care. Dinți nu mai avea, în schimb avea niște buze senzuale care nici acum, în culmea senectuții, nu-și pierduseră de tot farmecul. O paralizie parțială a piciorului stâng îi făcea piciorul drept foarte vîoi și, unde nu gândeai, acolo îl aflai, țopăind cu bastonul lui în formă de buzdugan. Era un călăreț neîntrecut: puțini cai îi supraviețuiseră. Uneori, vorbind uita ce vrea să spună, dar se găseau întotdeauna doi-trei vornici care îl readuceau discret la locul de unde pierduse șirul vorbelor. Avea mulți fii și fiice, nemaivorbind de nepoți, ținându-i pe toți la Țarigrad, să-i învețe cum se câștiga atunci o pâine.

Cu un astfel de om trebuia să se întâlnească Metodi și Ionăvuș.

Episodul 74 VIESTIERNICUL XIMACHI

Să tot fi fost ceasurile 4 după-amiaza când cei doi călugări ajunseseră în fața porților Curții domnești. Sus, pe parapetul zidului de la intrare, armașul Curții domnești, preacinstitul Abăluță, se plimba moțăind cu buzduganul subsuoară. Când ajungea la capătul parapetului, Abăluță se îndrepta de spate, făcea mâinile pâlnie și striga: „Sunt ceasurile 4 și totul e biine!”.

— Precinstite armaș! – strigă și Metodi din umbra porții.

Abăluță plecă o ureche, își mută buzduganul în dreapta și se uită peste parapet:

— Cine-i acolo?

— Suntem noi, călugării Metodi și Ionăvuș! – răspunse Metodi. Dacă nu ți-i cu supărare, acasă-i Vodă?

— Cine? – strigă Abăluță, care era cam tare de acea ureche.

— Vodă! – strigă tare Metodi. Acasă-i Vodă?

— Vodă? Acasă, acasă! – strigă Abăluță, bucuros că în sfârșit auzise ceva.

— Ți-am spus, armaș Abăluță, să nu mai vorbești de capul tău cu trecătorii – spuse deodată umbra care se strecura pe parapet pe lângă armaș. Văd că nu pricepi. Bine.

— Iertare, Luminăția Ta! – păli Abăluță și se plecă până la pământ în fața noul-venitului.

— Cine sunt și ce vor? – șuieră acesta ușor printre dinți.
— Sunt doi călugări și întreabă de Vodă – răspunde înconvoiat armașul.
— Daaa? – făcu nou-sositul. Și, dacă nu cumva ai uitat, ce face Măria Sa la aceste ceasuri?
— Doarme! – bâigui înspăimântat Abăluță.
— Păi, vezi? – spuse aproape cu blândețe celălalte. Și tu urlă din toți... ăștia... cum le zice...

— Bojocii – gemu Abăluță.

— ... așa, bojocii. Păi, se poate?

— Nu mai fac, vistiernice Ximachi! – șopti armașul. [...]

O, biată țară a Moldovei! Pe mulți venetici oploșit-ai la sânu-ți, multe guri venite de-aiurea îndestulat-ai și mulți și-au lăsat ciolanele pe mănolul tău pământ! Unul din aceștia și nu ăl de pe urmă era Frederico Ximachi, fiul unei roabe genoveze și al unui negustor grec din Corint, mâna dreaptă a lui Sima-Vodă, după ce, într-un anumit fel, îi fusese piciorul stâng, căci bătrânul, de când îl lovise paralizia și înainte de a primi buzduganul domnesc, obicinuia să se sprijine pe umărul mai tânărului sfătuitor, pe care-l cunoscuse de multă vreme și-n care avea o încredere mioapă, mai vâzând totuși, după cum pomeneam, cu un ochi. Fără să asculte de ochiul său valid, care-i spunea că Ximachi prea seamănă a coțcar, Sima-Vodă se lăsase pe seama ochiului beteag și-l numise pe Ximachi vistiernic. Greșită judecată!

(Ioan Groșan, *O sută de ani de zile la Porțile Orientului*)

Subiectul I (30 de puncte)

Răspunde prin enunțuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Ilustrează două particularități ale prozei narative identificate într-unul dintre cele două texte-suport. **6 puncte**
2. Precizează tema comună celor două fragmente. **6 puncte**
3. Explică prezența mărcilor subiectivității în textele-suport. **6 puncte**
4. Menționează o asemănare și o deosebire între cele două texte-suport. **6 puncte**
5. Comentează, în 150-170 de cuvinte, modul în care este construită imaginea domnitorului în cele două texte-suport. **6 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Redactează un text de 150 – 300 de cuvinte, care să reprezinte scrisoarea pe care i-o adresezi lui Ioan Groșan, în care să îi prezinți impresiile produse de lectura textului B.

Notă! Te numești Ion/ Ioana Ionescu. Data redactării scrisorii este 16.01.2016.

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre *influența Orientului/Occidentului asupra culturii și a literaturii române*, pornind de la cele două fragmente citate, valorificând și experiențele tale culturale (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie etc.).

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare - pentru întreaga lucrare (30 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru **redactarea** întregii lucrări vei primi **30 de puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 6 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 2 puncte).

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
- etapa pe sector, 16 ianuarie 2016 -
Clasa a XI-a
BAREM DE CORECTARE
Varianta 1

Subiectul I (30 de puncte)

1. câte 1 punct pentru numirea oricăror două trăsături ale prozei narative **2 x 1p. = 2p.**
– câte 2 puncte pentru ilustrarea, cu exemple din text, a celor două trăsături numite **2x2 p. = 4p.**
6 puncte
2. Precizarea, într-un enunț, a temei comune celor două texte-suport: 6p./ precizarea temei, fără enunț: 2p. **6 puncte**
3. Explicarea nuanțată a prezenței mărcilor subiectivității: 6p./ explicarea ezitantă a prezenței mărcilor subiectivității: 4p./ încercare de explicare: 1p. **6 puncte**
4. Menționarea unei asemănări și a unei deosebiri între textele-suport (3p.+3p.) **6 puncte**
5. Comentarea nuanțată a modului în care este construită imaginea domnitorului: 6p./ comentare ezitantă: 3p./ încercarea de comentare, tendința de a povesti: 1p. **6 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

- Utilizarea convențiilor lingvistice specifice stilului epistolar: 5p./ utilizare parțială a convențiilor lingvistice specifice stilului epistolar: 2p. **5 puncte**
- Structură adecvată acestui tip de text: 5p./ structură parțial adecvată acestui tip de text: 2p. **5 puncte**
- Conținut adecvat temei, original, fără șabloane/citate nerelevante, care dovedește experiența de lectură: 20p./ conținut parțial adecvat temei, cu grad scăzut de originalitate, tendința de a folosi șabloane, fără a dovedi experiența de lectură: 10p./ tendința de a povesti fragmentul citat: 5p. **20 de puncte**

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

- Formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la tema propusă (*formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă; logica ideilor/a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicii eseului; capacitatea de sinteză și de abstractizare*: 6 p./ încercare de formulare a tezei/a punctului de vedere cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicii eseului; încercări de sinteză și de abstractizare: 3 p./ încercarea de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă: 1 p.) **6 puncte**
- Formularea și dezvoltarea a trei argumente în sprijinul ideii enunțate în premisă, ilustrate prin exemplificări din textele-suport și din experiența culturală (opere literare din literatura română și/sau internațională, opere de artă – sculpturi, picturi etc., cinematografie, muzică etc.) (*formularea corectă/nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele-suport și la experiența culturală; demers logic/corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă*: câte 6 p. pentru fiecare argument (6 p. + 6 p. + 6 p.): 18 p./ *formularea parțial adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele-suport și la experiența culturală; corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incompletă*: câte 3 p. pentru fiecare argument (3 p. + 3 p. + 3 p.): 9 p./ *încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora, fără referire la textele-suport și la experiența culturală*: câte 1 p. (1 p. + 1 p. + 1 p.): 3 p. **18 puncte**
- Concluzia/sinteza: concluzie logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune: 6 p./ încercare de formulare a concluziei: 1p. **6 puncte**

Redactare – 30 de puncte (Punctele pentru redactare se acordă numai dacă întreaga lucrare – toate subiecte – respectă numărul minim de cuvinte precizat.)

Organizarea ideilor în scris.

- 6 puncte**
- organizare coerentă și riguroasă, respectând părțile componente ale unei compuneri: 6p.
  - organizare parțial coerentă, lipsită de rigoare, respectând parțial părțile componente ale unei compuneri: 3p.
  - încercare de organizare: 1p.
  - **Abilități de analiză, de interpretarea și de argumentare.** **6 puncte**
  - relația adecvată idee-argument – 2 p.; argumente convingătoare, personale, utilizarea unui suport critic în manieră ponderată, relevantă – 2 p.; abilități de interpretare – 2 p.; **6 puncte**
  - relația adecvată idee-argument – 2 p.; argumente convingătoare, dar cu utilizarea unui suport critic în manieră exagerată, adesea irelevantă, epatantă – 1 p.; abilități de interpretare dependente exclusiv de suportul critic, eclecticism exagerat – 1 p.; **4 puncte**

· *relația idee-argument este fragmentată – 1p.; argumentele sunt schematice, secvențiale, inconsistente; inserarea unor citate critice nerelevante, necomentate – 1p.; elemente de interpretare lipsite de relevanță – 1p.;*

3 puncte

· *afirmații nesuținute prin argumente; idei irelevante, schematism, inserarea citatelor nerelevante, necomentate:*

1 punct

Utilizarea limbii literare. (*Stil și vocabular adecvate conținuturilor eseului; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată: 6 p.;/ stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor: 3 p.;/ vocabular restrâns, monoton sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic fără justificare:1 p.)*

6 puncte

Ortografia. (*0 erori: 4 p.; 1-2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.)*

4 puncte

Punctuația. (*0 erori: 4 p.; 1-2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.)*

4 puncte

Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea (1 p. + 1 p.)

2 puncte

Respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte

2 puncte

Notă! Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

NOTĂ! Nu se acordă fracțiuni de punct.